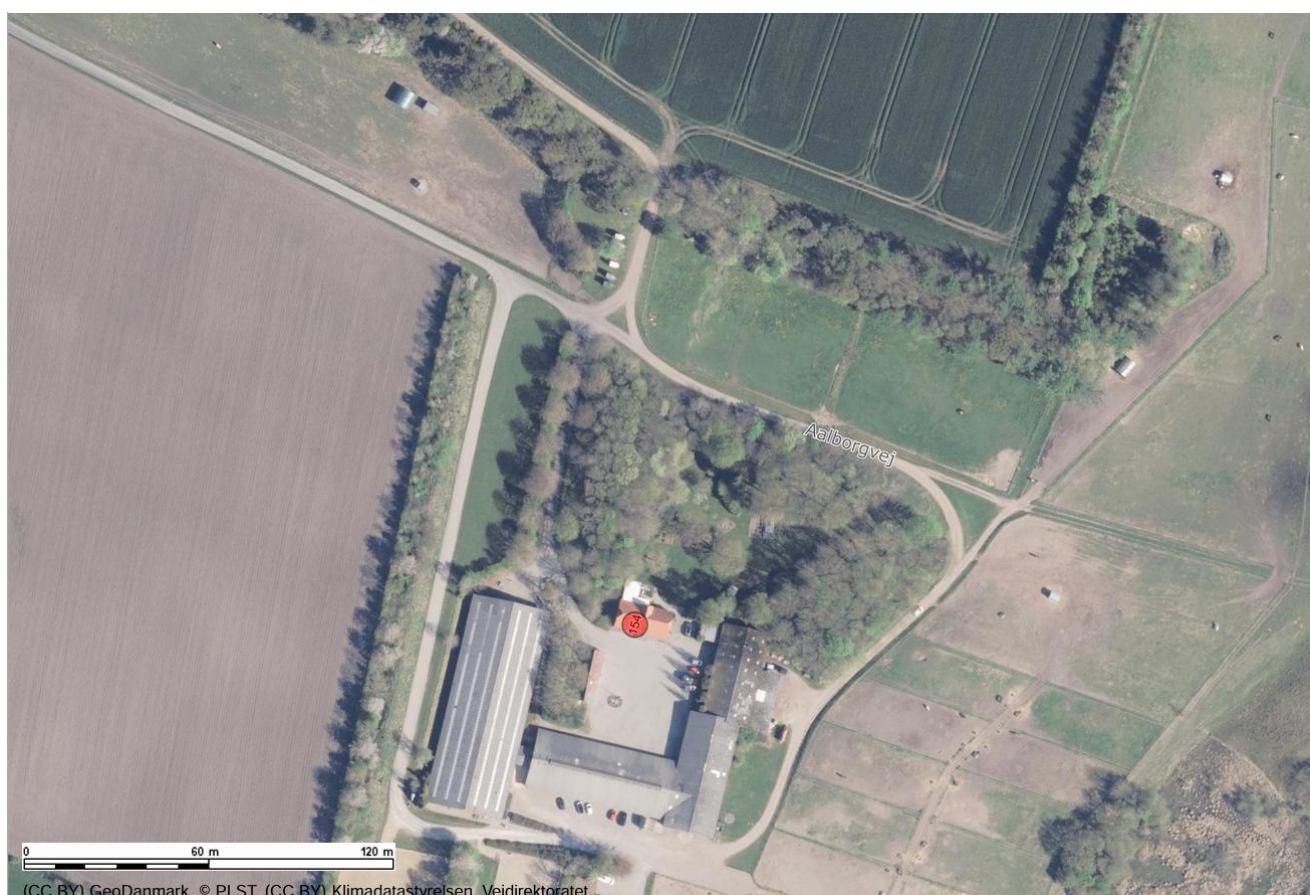

§ 16b miljøtilladelse til hestehold
Aalborgvej 154
8800 Viborg

18. august 2026

DATABLAD

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	29088225
Husdyrbrugets navn	Tougaard
Beliggenhedsadresse	Aalborgvej 154
Postnummer	8800
By	Viborg

Ansøger

Ansøger navn	Henrik Kudahl
Ansøger adresse	Aalborgvej 154
Ansøger postnummer	8800
Ansøger by	Viborg
Ansøger telefon	24446613
Ansøger email	henrik@kudahl.net

Konsulent

Konsulent Cvr	30869052
Konsulent virksomhedsnavn	Velas I/S
Konsulent navn	Anne Kirkegaard
Konsulent adresse	Trigevej 20
Konsulent postnummer	8382
Konsulent by	Hinnerup
Konsulent telefon	29634004
Konsulent email	aki@velas.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	9666661
CHR numre	41933

Dato for tilladelse: 18. august 2026

Tilladelsen er udarbejdet af:
Cand. Agro. Inger Dalgaard
Miljøsagsbehandler

Viborg Kommune
Teknik og Miljø
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	1
Indholdsfortegnelse.....	2
1.1 Ansøgning om miljøtilladelse	3
1.2 Afgørelse	3
1.3 Ikke Teknisk Resume	4
2 Vilkår for hesteholdet.....	6
3 Generelle forhold.....	9
3.1 Offentlighed	9
3.2 Meddelelsespligt – anlæg, ejerforhold	9
3.3 Gyldighed	9
3.4 Retsbeskyttelse	9
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	10
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv	10
4.2 Placering i landskabet	10
4.3 Husdyrhold og produktionsareal.....	13
5 Husdyrgødning.....	17
5.1 Gødningstyper, -mængder og opbevaring.....	17
6 Nabopåvirkning	19
6.1 Lugt.....	19
6.2 Fluer og skadedyr	20
6.3 Støj	20
6.4 Støv.....	21
6.5 Transport.....	22
6.6 Affald	23
6.7 Lys.....	24
7 Øvrige påvirkninger fra husdyrbruget	25
7.1 Energi- og vandforbrug	25
7.2 Spildevand	25
7.3 Råvarer og hjælpestoffer	25
7.4 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	26
8 Natur.....	27
8.1 Ammoniak og natur.....	27
9 Samlet konklusion.....	30
10 Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning.....	31
10.1 Godkendelsens gyldighed	31
10.2 Klagevejledning og søgsmål	31
10.3 Underretning om miljøtilladelsen	32
11 Bilag 1	33
11.1 Indretning af Stald og Stald/maskinhus.	33

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØTILLADELSE

Viborg Kommune har modtaget en ansøgning om miljøtilladelse på ejendommen Aalborgvej 154, 8800 Viborg. Ansøgningen om miljøtilladelsen efter Husdyrbruglovens § 16b er indsendt af Henrik Kudahl, for virksomheden Tougaard v. Pernille og Henrik Kudahl med CVR nr. 29088225.

Husdyrbruget har en produktionstilladelse til 38 årsheste og en afgørelse om naturafgræsning (§ 19i) til 23 ammekøer med opdræt fra 2013.

Tougaard har søgt om at få godkendt eksisterende stalde efter gældende lovgivning, hvor der ikke længere godkendes et bestemt antal dyr, men derimod et antal m² produktionsareal i staldene, samtidig søges lovliggørende tilladelse til at udvide produktionsarealet i 'stald/maskinhus' udelukkende til heste samt etablering af 3 læskure/løsdrift i marken også til heste.

På ejendommen er der i forvejen tilladelse til ridehus med rytterstue, 2 ridebaner (2003) og en gyllebeholder i marken (1989).

Det samlede produktionsareal øges med 493 m² til 1.234 m², og giver dermed plads til ca. 57 heste på dybstrøelse.

Der vil fortsat være et mindre kvæghold på ejendommen, kvæget vil være udegående året rundt uden adgang til stalde/læskure, hvorfor det ikke skal have tilladelse.

I forbindelse med tilladelsen er eneste nybyggeri de 3 læskure/løsdrift.

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Ansøgningen om miljøtilladelse er indsendt til Viborg Kommune den 24. februar 2026 gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem i skema nr. 254226.

1.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16b til det ansøgte projekt på Aalborgvej 154, 8800 Viborg i henhold til de gældende regler i Husdyrbrugloven (Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025) og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug).

Miljøtilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af de fastsatte vilkår. Miljøtilladelsen indeholder desuden en projektbeskrivelse samt kommunens bemærkninger og vurdering af de miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Viborg Kommune har stillet konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning for at sikre

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes

- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen

Miljøtilladelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid generelle miljøregler overholdes, herunder reglerne i den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse (Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning).

Miljøtilladelsen fritager ikke ansøger fra krav om eventuelle andre nødvendige tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. museumslovens bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde, Lov om hold af heste eller byggesagsbehandling.

1.3 IKKE TEKNISK RESUME

Produktion

Husdyrbruget har en produktionstilladelse til 38 årsheste og en afgørelse om naturafgræsning (§ 19i) til 23 ammekøer med opdræt fra 2013.

Tougaard har søgt om lovliggørende tilladelse til at udvide produktionsarealet i 'stald/maskinhus', udelukkende til heste, samt til etablering af 3 læskure/løsdraft i marken også til heste.

På ejendommen er der i forvejen tilladelse til ridehus, 2 ridebaner og en gyllebeholder i marken. Det samlede produktionsareal øges med 493 m² til ialt 1.234 m², og giver dermed plads til ca. 57 heste på dybstrøelse.

Der vil fortsat være et mindre kvæghold på ejendommen, kvæget vil være udegående året rundt uden adgang til stalde/læskure, hvorfor det ikke skal have tilladelse.

Placering

Ejendommen er beliggende i et overvejende landbrugspræget område nord for Viborg by. Landskabet omkring adressen er karakteriseret ved åbne dyrkede marker, spredt bebyggelse samt mindre bevoksninger i form af læhegn og enkelte mindre skovpartier.

Det er et lovkrav, at hestene har adgang til et læskur, når de er udegående mere end 12 timer i døgnet i vinterhalvåret. Viborg Kommune vurderer derfor at de 3 læskure/løsdraft er erhvervsmæssig nødvendige.

Praksis for landzoneadministration efter planloven og Viborg Kommunes administrationsgrundlag er lagt til grund for vurderingen af, at de 3 læskure/løsdraft kan etableres uden tilknytning til ejendommens øvrige bygninger.

Husdyrgødning

På ejendommen forventes en årlig produktion på ca. 330 tons dybstrøelse. Dybstrøelsen opbevares kortvarigt i en lukket container på en omlastningsplads ved siden af gyllebeholderen i marken. Dybstrøelsen afhentes af et biogasanlæg umiddelbart efter ifyldning af container.

Der er afløb fra staldanlæg og vandspiltov til en fortank på 35 m³. Fortanken tømmes ca. 2 gange årligt, og køres direkte ud på græsmarker.

Ejendommens gyllebeholder er lejet ud.

Støv, støj og fluer

Der forventes ingen væsentlige støv- eller støjgener fra det ansøgte projekt. Der forebygges for skadedyr og fluer i stedet for bekæmpelse.

Lugt

Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle kategorier af naboer. Det betyder, at de krav, der er fastsat i lovgivningen i forhold til, hvor meget det må lugte ved nærmeste nabo, nærmeste samlede bebyggelse samt byzone, er overholdt.

Transporter

Antallet af transporters til og fra ejendommen vurderes at ligge på et normalt niveau for denne type ejendom. De fleste transporters til og fra ejendommen foregår i dagtimerne, det vurderes, at omkringboende ikke påvirkes væsentligt.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

En kategori 3-mose ligger ca. 150 meter fra staldanlægget. Selvom der er tale om en relativt kort afstand, er alle ammoniakdepositionskrav overholdt. Dette skyldes primært, at der er tale om en forholdsvis lav ammoniakemission fra anlægget.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring af dybstrøelse, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

BAT

For en tilladelse efter § 16b i Husdyrbrugloven betragtes overholdelse af gældende love og bekendtgørelser som værende BAT.

Samlet konklusion

Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Desuden vurderer Viborg Kommune, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, når vilkårene i denne tilladelse overholdes.

2 VILKÅR FOR HESTEHOLDET

Generelle vilkår

1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøtilladelsens vilkår.
2. Tilladelsen omfatter hesteholdet på Aalborgvej 154, 8800 Viborg, CVR nr. 29088225. Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøtilladelsen på ejendommen.
4. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøtilladelsen.

Staldindretning

5. Produktionsarealet på 1.234 m² fordelt på de ansøgte stalde og læskure/løsdrift tillades drevet med heste på dybstrøelse jf. tabellen herunder, produktionsarealernes placering kan ses i Figur 1, Figur 2 og Figur 3.

Produktionsarealer i ansøgt drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald	994	Naturlig ventilation	3 m	(#840274) Heste. Dybstrøelse	0	441
Stald/maskinhus	702	Naturlig ventilation	3 m	(#840275) Heste. Dybstrøelse	0	702
Løsdrift 1	32	Naturlig ventilation	3 m	(#840728) Heste. Dybstrøelse	0	32
Løsdrift 2	44	Naturlig ventilation	3 m	(#840729) Heste. Dybstrøelse	0	44
Løsdrift 3	15	Naturlig ventilation	3 m	(#930319) Heste. Dybstrøelse	0	15
Sum						1234

Husdyrgødning

6. Gyllebeholder på 1.350 m³ med et overfladeareal på 311 m² tillades anvendt til opbevaring af husdyrgødning.
7. Der kan benyttes én container til kortvarig opbevaring af fast husdyrgødning. Containeren kan opstilles på en omlastningsplads ved gyllebeholderen, ca. 300 meter nord for husdyrbruget.

8. Containeren skal efterleve kravene vedr. tæthed og overdækning i det til enhver tid gældende byggeblad: Landbrugets Byggeblade, Udenomsfaciliteter. Arkivnr. 103.06-08. Container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v., rev. Dato: 20.09.2012.
9. Containeren må ikke anvendes oftere end hver 3. uge. Den faste husdyrgødning i containeren skal fjernes fra ejendommen senest 3 dage efter det er fyldt i containeren.
10. Den faste husdyrgødning kan:
 - a) Nedpløjes straks efter udmugning og/eller
 - b) Afsættes til et biogasselskab eller lignende og/eller
 - c) Opbevares på lovligt gødningsopbevaringsanlæg på et andet landbrug
 - d) Der skal foreligge en skriftlig aftale om b. og/eller c hvis dette er aktuelt. Aftalen skal indeholde oplysninger om hvor mange m³ der afsættes/opbevares pr. år og gælde i mindst 5 år.

Lugt

11. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ejeren af ejendommen få udarbejdet en handlingsplan for reduktion af generne (dog højst en gang årligt). Handlingsplanen skal godkendes af Viborg Kommune og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

Fluer og skadedyr

12. Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Støj

13. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korregerede lydniveauer i dB(A).

	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

14. Hvis der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, kan kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

Transport

15. Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener mv.

Affald

16. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.

17. Bedriftens olie- og kemikalier (gælder både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

3 GENERELLE FORHOLD

3.1 OFFENTLIGHED

Nabo langs grusvejen til Aalborgvej 154 blev orienteret om ansøgningen den 25. juni 2026 med frist til 8. juli 2026 til at indsende bemærkninger. Der er ikke indkommet bemærkninger i forbindelse med høringen.

3.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, EJERFORHOLD

Ændring af anlæg skal meldes til Viborg Kommune, som afgør om ændringerne på bedriften udløser krav om tillæg til denne miljøtilladelse eller en ny miljøgodkendelse. Skift i ejerforhold for ejendommen skal desuden meddeles til Viborg Kommune.

3.3 GYLDIGHED

En tilladelse skal udnyttes inden for 6 år. Tilladelsen betragtes som udnyttet ved enhver ændring, som er i overensstemmelse med tilladelsen, dvs. både ved hel og delvis udnyttelse af tilladelsen.

Alle vilkår er gældende fra det tidspunkt, hvor tilladelsen er udnyttet, medmindre andet er angivet.

Hvis en tilladelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Herefter gælder fortsat, at der kan ske helt eller delvist bortfald af tilladelsen, hvis der ikke sker udnyttelse (jf. de 25 %) af produktionsretten i 3 på hinanden følgende år.

3.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøtilladelse følger 8 års retsbeskyttelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående afsnit fastsættes følgende generelle vilkår:

1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøtilladelsens vilkår.
2. Tilladelsen omfatter hesteholdet på Aalborgvej 154, 8800 Viborg, CVR nr. 29088225. Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøtilladelsen på ejendommen.
4. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøtilladelsen.

4 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

4.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I husdyrbruglovens § 6, § 7 og § 8 er fastsat en række afstandskrav, som nye stalde og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg skal overholde. Eksisterende stalde og udendørs ridebaner skal ikke overholde afstandskravene.

Faktisk afstand og afstandskrav i Husdyrbruglovens §6, §7 og §8 fremgår af Tabel 1.

Tabel 1 Afstandskrav i Husdyrbruglovens §6, §7 og §8

	Afstandskrav	Faktisk afstand
Byzone/sommerhus	50 m	Ca. 1,5 km
Blandet bolig erhverv	50 m	Ca. 5 km.
Nabobeboelse	50 m	134 m
Ammoniakkfølsomme naturtyper indenfor internationale naturbeskyttelsesområder		
Kategori 1 natur	10 m	Ca. 6 km
Kategori 2 natur	10 m	Ca. 1,7 km
Ikke-alm. vandforsyningsanlæg	25 m	118 m
Alm. vandforsyningsanlæg	50 m	1000 m
Vandløb, søer > 100 m ²	15 m	196 m
Offentlig vej	15 m	> 770 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	26 m
naboskel	30 m	ca. 33 m (læskur til nabomark)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Afstandskravene i Husdyrbruglovens §6, §7 og §8 overholdes for de 3 nyetablerede læskure/løsdrift, som er eneste nybyggeri i ansøgningen.

4.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Overordnet landskabelig kontekst

Ejendommen på Aalborgvej 154 er beliggende i et overvejende landbrugspræget område nord for Viborg by. Landskabet omkring adressen er karakteriseret ved åbne dyrkede marker, spredt bebyggelse samt mindre bevoksninger i form af læhegn og enkelte mindre skovpartier. Terrænet fremstår svagt bølgende med mindre variationer i højdeforholdene, hvilket giver et åbent udsyn over det omkringliggende landskab.

Aalborgvej fungerer som et væsentlig infrastruktur-element i området. Bebyggelsen i nærområdet består primært af landbrugsejendomme og enkelte boliger, typisk placeret med god afstand mellem hinanden. Landskabet omkring ejendommen fremstår overordnet som kulturlandskab med tydelig menneskelig påvirkning.

Eksisterende bebyggelse

Ejendommens bebyggelse fremstår som en samlet enhed, der i skala og proportioner vurderes at være tilpasset områdets karakter. Materialevalg og farver fremstår overvejende afdæmpede, hvilket bidrager til, at bygningerne ikke virker visuelt dominerende på afstand.

Visuel påvirkning

Den visuelle påvirkning vurderes primært at være lokal og begrænset til nærområdet. Beplantning omkring ejendommen bidrager til at blødgøre overgangen mellem bygninger og åbne arealer og reducerer den landskabelige påvirkning yderligere, særligt i længere kig.

Samlet vurdering

Samlet set vurderes de eksisterende bygninger på Aalborgvej 154 at have en begrænset landskabelig påvirkning. Bebyggelsen er i overensstemmelse med områdets eksisterende struktur og fremstår tilpasset det omkringliggende kulturlandskab. Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige konflikter forbundet med den eksisterende bebyggelse.

Fredninger

Husdyrbruget ligger ikke indenfor nogle fredningszoner.

Staldanlægget er placeret i et område, der i Kommuneplanen for Viborg Kommune er udpeget som: 'Særligt værdifuldt landbrugsområde'. Særligt værdifulde landbrugsområder skal primært forbeholdes jordbrugsmæssige formål, herunder lokalisering af store landbrugsbygninger og anlæg.

Ejendommen ligger ikke i områder i Kommuneplanen der er udpeget som:

- Bevaringsværdige landskaber
- Kulturhistorisk bevaringsværdi
- Økologisk forbindelse
- Specifik geologisk bevaringsværdi
- Værdifulde kulturværdier

Eneste bygningsmæssige udvidelse er de 3 læskure/løsdrift som alle er placeret på marken nord for ejendommens samlede bebyggelse, se Figur 1, Figur 2 og Figur 3.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved ansøgninger efter husdyrbrugloven, der indebærer opførelse af ny bebyggelse, skal det indgå i kommunens vurdering, om de ansøgte bygninger er erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift som landbrugsejendom¹ og om de påvirker de landskabelige værdier.

Det er et lovkrav, at hestene har adgang til et læskur, når de er udegående mere end 12 timer i døgnet i vinterhalvåret. Viborg Kommune vurderer derfor at de 3 læskure/løsdrift er erhvervsmæssig nødvendige.

Praksis for landzoneadministration efter planloven og Viborg Kommunes administrationsgrundlag er lagt til grund for vurderingen af, at de 3 læskure/løsdrift kan etableres uden tilknytning til ejendommens øvrige bygninger.

¹ § 42, stk. 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. okt. 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug)

Placeringen af de 3 læskure/løsdrift er ikke beliggende indenfor:

- Fredede fortidsminder, beskyttelseslinjer
- Sø- og åbeskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner
- Beskyttede diger
- Fortidsminder

Det østligst placerede læskur/løsdrift er placeret umiddelbart uden for søbeskyttelseslinjen. Læskurets synlighed reduceres af dets placering i skovbrynet.

Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke påvirker de landskabelige værdier.

4.3 HUSDYRHOLD OG PRODUKTIONSAREAL

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen består i dag af 'Stald' til heste og 'Stald/maskinhus' til ammekvæg. Der søges om lovliggørende tilladelse til udvidelse af hesteholdet i 'Stald/Maskinhus' og lovliggørende tilladelse til 3 læskure/løsdrift til heste i marken. Se situationsplan på Figur 1.

På ejendommen er der i forvejen tilladelse til ridehus, 2 ridebaner og en gyllebeholder i marken. Det samlede produktionsareal øges med 493 m² til 1.234 m², og giver dermed plads til ca. 57 heste ialt på ejendommen.

Der vil fortsat være et mindre kvæghold på ejendommen. Kvæget vil være udegående året rundt uden adgang til stalde/læskure, derfor skal det ikke have tilladelse.

Stald (eksisterende hestestald med bokse)

Stalden er indrettet med 36 bokse, med dybstrøelse, som er 3,5 x 3,5 m. Det svarer til et produktionsareal på 441 m² i ansøgningen. Derudover indeholder stalden også staldgang, striglepladser og opbevaringsfaciliteter til udstyr, foder, hør/wrap samt vandspiltov. Se indretning i bilag 1.

Stald/maskinhus (tidligere opstaldning af ammekvæg)

Stalden har hidtil været indrettet til opstaldning af ammekøer. Ansøger ønsker lovliggørende tilladelse til at udvide produktionsarealet med 493 m² til 702 m² til hestebokse og øget fleksibilitet, til f.eks. opstilling af flere hestebokse. Derudover indeholder stalden også staldgang, striglepladser og opbevaringsfaciliteter til udstyr, foder, hør/wrap. Se indretning i bilag 1.

Læskur/løsdrift 1

Der er opsat læskur/løsdrift i form af en mindre telt-rundbuehal på marken nordøst for ejendommen (Figur 1 og Figur 3). Læskuret placeres udenfor søbeskyttelseslinjen. Når hestene er udegående i mere end 12 timer i døgnet i vinterhalvåret er det et lovkrav med læskur. Læskuret ansøges med et bruttoareal på 32 m².

Læskur/løsdrift 2 og læskur/løsdrift 3

Der er opsat 2 stk. løsdrift/læskur i form af en mindre rundbuehal og et læskur side om side på marken nord for ejendommen. Når hestene er udegående i mere end 12 timer i døgnet i vinterhalvåret er det et lovkrav med læskur. Den lille rundbuehal er søgt med et bruttoareal på 44 m² og læskuret ansøges med et bruttoareal på 15 m².

Oversigt over produktionsarealerne i ansøgt drift og nudrift er vist i Tabel 2 og produktionsarealernes placering af Figur 1, Figur 2 og Figur 3.

Tabel 2 Produktionsarealer i ansøgt drift og nudrift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m²)
Ansøgt drift						
Stald	994	Naturlig ventilation	3 m	(#840274) Heste. Dybstrøelse	0	441
Stald/maskinhus	702	Naturlig ventilation	3 m	(#840275) Heste. Dybstrøelse	0	702
Løsdrift 1	32	Naturlig ventilation	3 m	(#840728) Heste. Dybstrøelse	0	32
Løsdrift 2	44	Naturlig ventilation	3 m	(#840729) Heste. Dybstrøelse	0	44
Løsdrift 3	15	Naturlig ventilation	3 m	(#930319) Heste. Dybstrøelse	0	15
Sum						1234
Nudrift						
Stald	994	Naturlig ventilation	3 m	(#840484) Heste. Dybstrøelse	0	441
Stald/maskinhus	702	Naturlig ventilation	3 m	(#845352) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	300
Sum						741

Figur 1 Situationsplan med produktionsarealer (rød), gødningsopbevaringsanlæg (blå) og andre bygninger/anlæg (gul)
(Kilde: @geodanmark)

Figur 2 Nærbillede af placering af Løsdrift 2 og Løsdrift 3 (Kilde: @geodanmark)

Figur 3 Nærbillede af placering af Løsdrift 1 (Kilde: @geodanmark)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er størrelsen af produktionsarealet (staldarealet, som dyrene har adgang til) samt dyre- og gulvtypen, der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning. Der stilles derfor vilkår om, at det angivne produktionsareal, gulv- og dyretype overholdes. Læskure/løsdrift anses for erhvervsmæssige nødvendige. Indendørs ridehal og udendørs ridebane regnes ikke som produktionsarealer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for husdyrhold og produktionsareal:

- Produktionsarealet på 1.234 m² fordelt på de ansøgte stalde og læskure/løsdrift tillades drevet med heste på dybstrøelse jf. tabellen herunder, produktionsarealernes placering kan ses i Figur 1, Figur 2 og Figur 3.

Produktionsarealer i ansøgt drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald	994	Naturlig ventilation	3 m	(#840274) Heste. Dybstrøelse	0	441
Stald/maskinhus	702	Naturlig ventilation	3 m	(#840275) Heste. Dybstrøelse	0	702
Løsdrift 1	32	Naturlig ventilation	3 m	(#840728) Heste. Dybstrøelse	0	32
Løsdrift 2	44	Naturlig ventilation	3 m	(#840729) Heste. Dybstrøelse	0	44
Løsdrift 3	15	Naturlig ventilation	3 m	(#930319) Heste. Dybstrøelse	0	15
Sum						1234

5 HUSDYRGØDNING

5.1 GØDNINGSTYPER, -MÆNGDER OG OPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Gødningsopbevaringslagre i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift fremgår af Tabel 3.

Tabel 3 Gødningsopbevaringslagre i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder	Flydende				311
Nudrift					
Gyllebeholder	Flydende				311
8 års drift					
Gyllebeholder	Flydende				311

Gylle

Til ejendommen hører en gyllebeholder som er placeret i marken nord for ejendommen. Gyllebeholderen er etableret i 1989 og rummer 1.350 m³ (311 m²).

Der produceres ikke gylle på ejendommen. Beholderen er lejet ud.

Der er afløb fra staldanlæg og vandspiltover til fortanken på 35 m³. Fortanken tømmes ca. 2 gange årligt, og køres direkte ud på græsmarker.

Dybstrøelse

Der muges ud hver 3. weekend, halvdelen af boksene pr. gang. Hestegødning fra boksene læsses med maskine på vogn og køres ud til pladsen ved siden af gyllebeholderen, hvor det læsses af og straks derefter fyldes i en tæt container med frontlæsser og overdækkes.

Omlastningsplads til gødningscontainer, er beliggende ca. 300 meter nord for husdyrbruget. Containeren afhentes af biogasanlægget først i den efterfølgende uge.

På ejendommen produceres der ca. 330 tons dybstrøelse pr. år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at husdyrgødningen håndteres forsvarligt. Samt at opbevaringskapaciteten for dybstrøelse på ejendommen med en 5-årige kontrakt om afsætning af gylle er tilstrækkelig til at opfylde kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet.

Viborg Kommune vurderer at pladsen ved gyllebeholderen kan anvendes til omlastning af fast husdyrgødning på følgende betingelser:

- Containeren som anvendes, skal være væsketæt og overdækket, som beskrevet i det til enhver tid gældende byggeblad: *Container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v.*
- I forbindelse med omlastning skal den faste husdyrgødning læsses op i containeren straks efter den er læsset af på pladsen, der må ikke efterfølgende ligge gødningsrester på pladsen.
- Våd husdyrgødning må ikke omlastes, da der ikke må efterlades væske fra dybstrøelsen på pladsen efter omlastning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for gødningsopbevaring:

6. Gyllebeholder på 1.350 m³ med et overfladeareal på 311 m² tillades anvendt til opbevaring af husdyrgødning.
7. Der kan benyttes én container til kortvarig opbevaring af fast husdyrgødning. Containeren kan opstilles på en omlastningsplads ved gyllebeholderen, ca. 300 meter nord for husdyrbruget.
8. Containeren skal efterleve kravene vedr. tæthed og overdækning i det til enhver tid gældende byggeblad: Landbrugets Byggeblade, Udenomsfaciliteter. Arkivnr. 103.06-08. Container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v., rev. Dato: 20.09.2012.
9. Containeren må ikke anvendes oftere end hver 3. uge. Den faste husdyrgødning i containeren skal fjernes fra ejendommen senest 3 dage efter det er fyldt i containeren.
10. Den faste husdyrgødning kan:
 - e) Nedpløjes straks efter udmugning og/eller
 - f) Afsættes til et biogasselskab eller lignende og/eller
 - g) Opbevares på lovligt gødningsopbevaringsanlæg på et andet landbrug
 - h) Der skal foreligge en skriftlig aftale om b. og/eller c hvis dette er aktuelt. Aftalen skal indeholde oplysninger om hvor mange m³ der afsættes/opbevares pr. år og gælde i mindst 5 år.

6 NABOPÅVIRKNING

6.1 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De primære lugtkilder på et husdyrbrug er stalde, gyllebeholdere og gylleudbringning. I IT-ansøgningssystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldene, hvori lugten fra opbevaringsanlæggene rent teknisk er indregnet. Lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberetningen, da den håndteres ved hjælp af de generelle regler.

Landzonen betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboere i landzonen må acceptere lugtgener af et vist omfang. Der er dog fastsat en tålegrænse for lugt afhængig af, om der er tale om byzone, samlet bebyggelse eller enkelt bolig uden landbrugspligt i det åbne land.

Der er ikke indregnet kumulation fra andre husdyrbrug. Kumulationen er for alle bebyggelser angivet til 0. Det betyder, at der ikke er indregnet lugtbidrag fra andre husdyrbrug i det punkt, hvortil beregningen er foretaget. Konsekvenszonen, der her er angivet til 0 meter, angiver den afstand fra husdyrbruget, hvorfra man må forvente ind imellem at kunne fornemme lugt fra produktionen.

Ifølge lugtberegninger i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem overholder projektet lugtgenekravene til enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone mv. som det fremgår af Tabel 4.

Tabel 4 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Aalborgvej 140A 	0	NY	0*	0*	840,2	Ja
Aalborgvej 150 	0	NY	0*	0*	783,5	Ja
Kølsenvej 56 	0	NY	38,5	38,5	5770,8	Ja
Viborg Markjorder 	0	NY	71,6	68,1	1772,4	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

6.2 Konsekvenszone

Konsekvenszone: 0 m

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Geneafstanden er et udtryk for den afstand fra staldanlægget til henholdsvis nabo, samlet bebyggelse og byzone, hvor lugten kan betragtes som væsentlig. Geneafstanden skal som udgangspunkt overholdes fra landbruget og ud til de omkringliggende, udpegede punkter.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer er overholdt med stor margin. Viborg Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for lugt:

11. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ejeren af ejendommen få udarbejdet en handlingsplan for reduktion af generne (dog højst en gang årligt). Handlingsplanen skal godkendes af Viborg Kommune og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

6.2 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendomme med hestehold kan der forekomme skadedyr som f.eks. fluer og rotter m.v. den generelle bekæmpelse af skadedyr sker ved, at der holdes rent og ryddeligt i og omkring ejendommen, og ved at foderspild og -rester fjernes. Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Statens Skadedyrlaboratorium. Hvis der konstateres tilhold af rotter, kontaktes Viborg kommune.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr som rotter. Disse gener skal afhjælpes. Viborg Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for bekæmpelse af fluer og skadedyr:

12. Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

6.3 STØJ

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den ansøgte lovliggørelse forventes ikke at give anledning til støjgener for naboer.

Af Tabel 5 fremgår driftsperioderne og placering af støjklilder på ejendommen.

Tabel 5 Driftsperioderne og placering af støjklilder på ejendommen

Støjkilde	Placering	Driftstid og frekvens
Udmugning	Vogn bag stald + oplæsning ved gyllebeholderen	Hver 3. weekend
Aflæsning af foder	Ved og i laden	Ca. 10 minutter 1-2 gange om måneden
Transport til og fra ejendommen af bl.a. husdyrgødning, aflæsning af foder	Grusvej fra Aalborgvej til ejendommen	ca. 15 minutter 4 gange om måneden
Intern kørsel med traktor/maskiner	På ejendommen	Ca. 1-2 timer om dagen
transport til/fra ejendommen i personbil (klub-elever mv)	Grusvej fra Aalborgvej til ejendommen	Klubelever primært man-torsdag kl. 16.30-19.30 og lørdag kl. 8.30-12

Støj ligger som udgangspunkt indenfor normal arbejdstid undtagen transport (personbil) for klub-elever samt opstaldere i weekenden. Der forventes ingen driftsstøj i øvrigt og det ansøgte vurderes ikke at give støjgener for omgivelserne grundet ejendommens placering.

Alt i alt vurderer ansøger, at naboerne ikke vil blive udsat for væsentlige støjgener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at støjen fra ejendommen med tilknyttede aktiviteter, f.eks. øget kørsel, generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for støj:

13. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

14. Hvis der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, kan kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

6.4 STØV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Forhold der kan medvirke til støv, er af begrænset karakter og varighed. Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Transporter på grusvej kan medvirke til støvgener. Da den fremherskende vindretning er vest, vil kun mindre mængder støv fra grusvejen blæse i naboens retning på grusvejen. Ansøger vurderer derfor, at støv ikke vil påvirke omkringboende væsentligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra ejendommen forventes der ikke væsentlige problemer. Det bemærkes, at god landmandspraksis indebærer, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således omgivelserne påvirkes mindst muligt.

6.5 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den eneste indkørsel til ejendommen er fra Aalborgvej (offentlig vej). Det forventede antal transporter for nuværende drift og ansøgt drift fremgår af Tabel 6.

Tabel 6 Forventede transporter for nuværende drift og ansøgt drift

Transporttype	Nudrift	Ansøgt drift	Hyppighed/periode	Firma
Lastbil				
Levering af kraftfoder	1-2 leveringer	1-2 leveringer	1-2 gange pr. mdr.	Fragtfirma
DAKA	1-2 pr. år	1-2 pr. år	Efter behov	DAKA
Brændstof, olie, mm	2 leveringer	2 leveringer	Hvert halve år	Fragtfirma
Halmpiller/savsmuld (strøelse)	1-2 leveringer	1-2 leveringer	1-2 gange pr. mdr.	Fragtfirma
Traktor				
Wrap/hø	2-3 leveringer	2-3 leveringer	2-3 gange om året	Maskinstation
Husdyrgødning	1 gang om måneden	1 gang om måneden	1 gang om måneden	Ansøger kører selv mødding væk
Personbiler				
Dyrelæge/kredsdyrelæge	6-7 pr. år	6-7 pr. år	Hele døgnet/ved behov	
Beslagsmed	10-12 pr. år	10-12 pr. år	I dagtimerne/ved behov	
Klub-elever/opstaldere	10-15 pr. dag	15-20 pr. dag	Dagtimerne	

Transport vil som udgangspunkt foregå indenfor normal arbejdstid med undtagelse af klubelever/opstaldere som også vil komme om aftenen/i weekenderne.

Antallet af transporter med lastbil og traktor forventes ikke at ændres væsentligt som følge af udvidelsen, fordi der i stedet bliver leveret større mængder men med samme antal transporter.

Antallet af personbil-transporter vil øges som følge af flere forventede transporter af klubelever og opstaldere. Indkørsel sker fra Aalborgvej og undervejs passeres indkørslen til én ejendom, hvor stuehuset ligger ca. 50 meter fra vejen.

Samlet vurderer ansøger at det øgede antal transporter ikke vil medføre nogen væsentlige gener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Viborg Kommunes vurdering, at transport til og fra ejendommen øges, men kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for transport:

15. Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener mv.

6.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Al affald bortskaffes efter Viborg Kommunes affaldsregulativ. Affaldstyper samt mængder tilknyttet husdyrholdet, samt opbevaring og bortskaffelse heraf fremgår af Tabel 7.

Tabel 7 Type, mængde, opbevaring og bortskaffelse af affald

Type	Mængde, ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Madaffald	20 kg/år	Container	Renovationsfirma
Pap	50-100 kg/år	Container	Genbrugspladsen
Papir	50-100 kg/år	Container	Genbrugspladsen
Jern	Minimalt, mest hestesko og fra småreparationer af inventar og lignende	Balje i laden	Produkthandler
Plast fra foder, wrapballer, mm	Plast fra ca. 350 wrapballer/år	Container	Marius Pedersen
Rest efter sortering	20 kg/uge	800 l container	Marius Pedersen
Medicinsk affald og kanyler			Via dyrelæge
Spildolie		20 liters dunke	Genbrugspladsen

Elektronisk udstyr samt lysstofrør/sparepærer afleveres på genbrugsstation.

Affald opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativ for erhverv.

Døde dyr lægges ved udkørslen til grusvejen bag ved hegn, i skjul af træer, sådan at de ikke kan ses fra offentlige vej. DAKA afhenter senest 1 døgn efter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Håndtering af døde dyr skal leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr, Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juli 2011. Deraf følger, at animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket beholder, hvis de ikke afhentes straks. Opbevaring af døde dyr skal være placeret på et egnet sted, så der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrejfende dyr.

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

Bortskaffelsen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ. Det indebærer følgende:

- Ejendommens dagrenovation og erhvervsaffald må ikke sammenblandes.
- Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.
- Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af "klinisk affald".
- Ved evt. ophør skal husdyrgødning bortskaffes efter gældende regler og restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår vedrørende affald:

16. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.
17. Bedriftens olie- og kemikalier (gælder både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

6.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ovenlysvinduer på alle bygninger og udendørs lamper på gavlene. Lamperne er styret med sensor sådan at de lyser i en begrænset periode om aftenen.

Der ikke opsat lysmaster til belysning af ridebanerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er lys, som kan virke generende for naboer.

7 ØVRIGE PÅVIRKNINGER FRA HUSDYRBRUGET

7.1 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Forbrug af vand, el og diesel fremgår af Tabel 8.

Tabel 8 Forbrug af vand, el og diesel i nudrift og ansøgt drift

Type	Nudrift	Ansøgt drift
El	25.000 kWh	25.000 kWh
Diesel – maskiner	3.000 l. årligt	3.000 l. årligt
Vand	2.900 m ³	2.900 m ³

Energiforbruget kommer fra brug af lys og elapparater. Der er ovenlysvinduer på alle bygninger og udendørs lamper på gavlene. Lamperne er styret med sensor sådan at de lyser i en begrænset periode om aftenen.

Vandforbruget kommer fra vanding af ridehus, vask af heste, drikkevand, vask, rengøring af stalde/maskiner/udstyr o.a.

Energi- og dieselforbrug forventes ikke at stige som følge af udvidelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at det er i ansøgers interesse, at der ikke sker unødvendigt ressourceforbrug af vand eller el i forbindelse med husdyrbrugets drift.

Viborg Kommunes vurderer, at det er vigtigt, at energi- og vandforbruget følges samtidig med at der til stadighed holdes fokus på nedbringelse af forbruget.

En årlig aflæsning anses for værende minimum for at kunne følge udviklingen.

7.2 SPILDEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Afløbet i vandspiltovet er udstyret med en opsamler med bundfældningssystem. Bundfældningssystemet bliver tømt hver 14. dag. Vandet ledes til fortank.

Spildevand fra toilet i rytterstue, ledes til 8 m³ 3-kammertank.

Tagvand ledes via nedløbsrør til et dræn som løber via rensebrønde. Det er kun regnvand som føres denne vej.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune har ikke bemærkninger til oplysningerne om ejendommens spildevandsforhold.

7.3 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Smøreolie og anden olie opbevares i mængder der svarer til det som skal bruges til at vedligeholde ejendommens maskiner. Det står i lade og garage.

På ejendommen er der 1 olietank til diesel. Det benyttes til stedets maskiner og er placeret på fast gulv i laden. Dieselforbruget forventes ikke at stige som følge af udvidelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der opbevares olie på ejendommen, men der er fastsat lovgivningsmæssige bestemmelser til hvorledes det skal opbevares forsvarligt, og derved vurderer Viborg Kommune, at risikoen for uheld er minimal.

7.4 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres udelukkende dybstrøelse fra hestene som muges ud og køres til biogas umiddelbart efter udmugning, ansøger vurderer derfor ingen risiko for forurening af jord- overflade- eller grundvand.

De umiddelbare risici i forbindelse med driften kan være brand, uheld med eller ved gyllebeholderen eller spild af kemikalier/olie.

Minimering af risiko for uheld:

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.) vil både alarmcentralen (beredskabet) og den kommunale miljøvagt blive kontaktet.

Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Hvis det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsnets eller en slamsuger, der gerne må tage imod olieaffald, blive kontaktet så tanken kan blive tømt. Hvis der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både alarmcentralen (beredskabet) og den kommunale miljøvagt blive kontaktet.

Kemikalier opbevares i aflåst kemirum.

Der udarbejdes mark- og gødningsplan for ejendommens jord, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Olietanken står i laden på fast gulv uden afløb, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at de ovenfor beskrevet forholdsregler og tiltag samt husdyrgødningsbekendtgørelsens regler er tilstrækkelige til at undgå uheld.

8 NATUR

8.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i godkendelsesbekendtgørelsen viser, at fordampningen af ammoniak fra ansøgt produktion er 828 kg N/år, se Tabel 9.

Tabel 9 Samlet ammoniakemission fra stald og lager

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	703,4	124,2	827,6
Nudrift	452,4	124,2	576,6
8 års-drift	452,4	124,2	576,6

Afskæringskriterier i forhold til natur

I Tabel 10 er vist de fastlagte krav til hvor meget kvælstof, der må afsættes på forskellige kategorier af omkringliggende natur.

Tabel 10 Afskæringskriterier i forhold til natur

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Kategori 1 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder), som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen.	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Kategori 2 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Kategori 3 natur omfatter; Heder, moser og overdrev udenfor Natura 2000 områderne, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Kategori 1 natur.

Nærmeste kategori 1-natur (habitatnaturtypen - ege-blandskov) er beliggende ca. 5,7 km nordøst for ejendommen og indgår i Natura 2000-område nr. 30, "Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal".

Afstanden mellem anlægget og habitatområdet er betydelig, hvilket i sig selv medfører en væsentlig fortynding og spredning af eventuelle emissioner.

På baggrund af de gennemførte beregninger fremgår det, at husdyrproduktionen på Aalborgvej ikke bidrager med ammoniakdeposition til den pågældende habitatnatur, svarende til 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Det vurderes således, at der ikke sker nogen merbelastning af de ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-området. Anlæggets drift giver derfor ikke anledning til en ændring af de eksisterende påvirkningsforhold for habitatnaturen.

På den baggrund er det samlet set kommunens vurdering, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området.

Kategori 2 natur.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der er registreret to kategori 2-overdrev ca. 1,7 km syd for staldanlægget på Aalborgvej 154. Ifølge oplysningerne i husdyrgodkendelse.dk fremgår begge lokaliteter fortsat, selvom det ene overdrev er afregistreret som kategori 2 natur i foråret 2026.

Vurderingen omfatter derfor kun ét eksisterende kategori 2-overdrev i området.

Afstanden til det pågældende naturområde er betydelig og har afgørende betydning for den potentielle påvirkning fra anlægget. Over denne afstand sker der en væsentlig fortynding og spredning af ammoniakemissionen. De gennemførte beregninger viser, at husdyrproduktionen ikke giver anledning til ammoniakdeposition på overdrevet. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at projektet ikke medfører nogen påvirkning af kategori 2-naturen.

Det eksisterende overdrev er derfor ikke yderligere beskrevet, da det ikke påvirkes af husdyrproduktionen.

Kategori 3 natur.

Ejendommen er beliggende i umiddelbar nærhed af Loldrup sø. Langs søens bredder er der registreret et større moseområde, som ligger ca. 150 meter fra staldanlægget på Aalborgvej 154.

Den beregnede merdeposition til moseområdet udgør 0,3 kg NH₃-N/ha/år. Denne værdi ligger under de gældende grænseværdier, som dermed er overholdt med en forholdsvis god margin. På trods af den relativt korte afstand vurderes påvirkningen at være begrænset, hvilket skal ses i sammenhæng med anlæggets emission og de lokale spredningsforhold.

I nærområdet omkring staldanlægget findes desuden flere mindre skovparceller. Disse vurderes ikke at være ammoniakfølsomme naturtyper. Supplerende beregninger viser, at grænseværdierne fortsat ville være overholdt, selv hvis skovene blev klassificeret som ammoniakfølsom skov.

På den baggrund vurderes det samlet set, at hverken moseområdet ved Loldrup sø eller de omkringliggende skovarealer påvirkes væsentligt af husdyrproduktionen.

Natur – udenfor kategori 1, 2 eller 3

I nærområdet forekommer der kun få § 3-beskyttede naturarealer i form af f.eks. småsøer og engarealer. Disse naturtyper betragtes efter husdyrbrugloven ikke som ammoniakfølsomme og er derfor ikke omfattet af kategori 1-, 2- eller 3-natur. For denne type natur er der ikke fastsat specifikke grænseværdier for

ammoniakdeposition. Arealerne er i stedet generelt beskyttet gennem naturbeskyttelsesloven, som fastsætter, at der ikke må gennemføres tiltag, der medfører tilstandsændringer på naturarealerne.

Nærmeste § 3-beskyttede natur er en eng beliggende ca. 250 meter sydøst for staldanlægget. Denne ligger således i større afstand end den nærmeste ammoniakfølsomme mose.

Derudover ligger der ca. 150 meter nordvest for staldanlægget et lysåbent areal, som i dag afgræsses af heste. Luftfotos indikerer, at arealet senest er omlagt omkring 2008. På den baggrund vurderes det, at arealet ikke umiddelbart opfylder kriterierne for overdrev, som typisk kræver langvarig, ugødet drift uden omlægning.

Det kan dog ikke udelukkes, at arealet på sigt vil kunne udvikle karakter af naturareal med højere beskyttelsesværdi. Beregninger viser, at ammoniak-mer-depositionen på arealet udgør 0,3 kg NH₃-N/ha/år. Denne værdi ligger under de gældende grænseværdier for ammoniakfølsom natur. Det vurderes derfor, at kravene ville være overholdt, selv hvis arealet blev klassificeret som overdrev. På den baggrund er arealet ikke undersøgt yderligere, da det ikke vurderes at blive påvirket væsentligt af husdyrproduktionen.

Bilag IV arter og samlet vurdering

Der er foretaget en gennemgang af tilgængeligt kort- og registreringsmateriale for bilag IV-arter inden for en afstand af 1.000 meter fra anlægget ved brug af data fra Danmarks Miljøportal samt Arter.dk. Der er ikke registreret fund af bilag IV-arter inden for dette område.

Det ansøgte projekt indebærer desuden ingen fysiske indgreb i omgivelserne, såsom fældning af træer, terrænregulering eller nedrivning eller ombygning af bygninger. På den baggrund vurderes det, at eventuelle bilag IV-arter, som måtte forekomme i nærområdet, ikke vil blive påvirket af projektet.

Viborg Kommune vurderer, at det planlagte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af kategori 1-, 2- eller 3-natur.

Ammoniakemissionen som følge af projektet vurderes heller ikke at medføre forringelser af naturtyper eller levevilkår for arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder. Dette skyldes emissionens begrænsede omfang samt den betydelige afstand til nærmeste Natura 2000-områder. Det vurderes desuden, at projektet ikke vil have nogen negativ indvirkning på arter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV eller EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

Samlet set vurderer Viborg Kommune, at ejendommen med denne miljøtilladelse ikke vil give anledning til væsentlige påvirkninger eller forringelser af de omkringliggende naturarealer.

VILKÅR

Baseret på ovenstående, stilles ikke vilkår i forhold til ammoniak og natur.

9 SAMLET KONKLUSION

Viborg Kommune vurderer:

- At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- At de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- At husdyrbrugets produktion overordnet betragtet, ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen
- At produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - Nabobeboelser
 - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
 - Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

10 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

10.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Husdyrbruget må i henhold til Husdyrbruglovens § 16b ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovens § 16b, stk. 2 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Opmærksomheden henledes på, at denne tilladelse efter Husdyrbrugloven ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes.

10.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Miljøtilladelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Husdyrbrugloven § 84 - 87.

Indgivelse af klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder her: [Klageportalen - Nævnenes Hus](#). Du logger ind med MitID ved at trykke på knappen 'Log ind med NemLogin'.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 18. august 2026. En eventuel klage skal være tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen senest den 15. september 2026.

Gebyr

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler med betalingskort i Klageportalen.

Virkning af klage

En klage over miljøtilladelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

Udnyttelse af godkendelsen eller anden afgørelse kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i afgørelsen.

Domstolene

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrloven. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

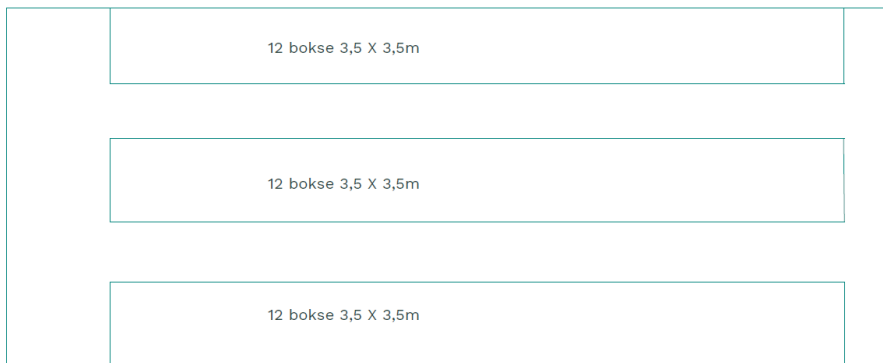
10.3 UNDERRETNING OM MILJØTILLADELSEN

Kopi af tilladelsen eller brev med link til tilladelsen er sendt til:

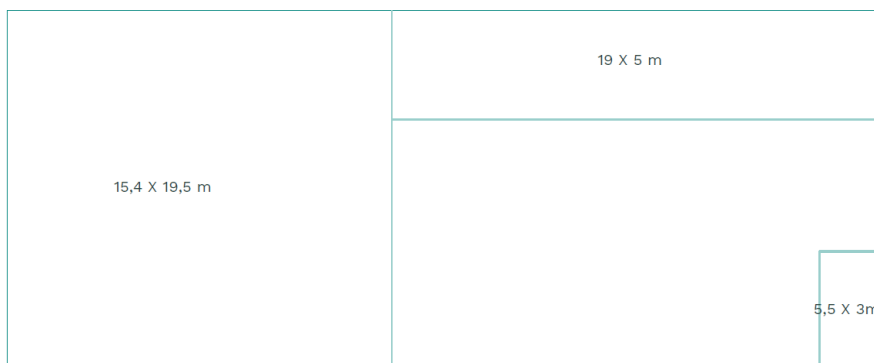
- Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV. (TRvest@stps.dk) – alternativt til hovedpostkassen: stps@stps.dk (Styrelsen for Patientsikkerhed)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@ae.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dnviborg-sager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten (himmerland@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (viborg@friluftsradet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140. København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- naboer

11 BILAG 1

11.1 INDRETNING AF STALD OG STALD/MASKINHUS.

Produktionsarealernes placering i 'stald'

Produktionsarealernes placering i 'Stald/maskinhus'